

LÖG

um frjálsan atvinnu- og búseturétt launafólks innan Evrópska efnahagssvæðisins.

HANDHAFAR VALDS FORSETA ÍSLANDS

samkvæmt 8. gr. stjórnarskrárinnar

forsetisráðherra, forseti sameinaðs Alþingis og forseti Hæstaréttar,

gjöra kunnugt: Alþingi hefur fallist á lög þessi og vér staðfest þau með samþykki voru:

1. gr.

Ákvæði reglugerðar um frelsi launþega til flutninga innan Evrópska efnahagssvæðisins nr. 1612/68/EBE, sbr. reglugerð nr. 312/76/EBE, eins og henni var breytt með ákvæðum sammingsins um Evrópskt efnahagssvæði, skulu hafa lagagildi hér á landi.

Reglugerðin, eins og hún hefur verið aðlöguð, sbr. 1. mgr., er prentuð sem fylgiskjal með lögum þessum.

2. gr.

Félagsmálaráðherra skal skipa þriggja manna nefnd til að hafa eftirlit með framkvæmd þessara laga og getur hún beint tilmælum til viðkomandi aðila þar að lútandi. Alþýðusamband Íslands skal tilnefna einn fulltrúa, Vinnuveitendasamband Íslands annan fulltrúa og þriðji fulltrúinn skal skipaður án tilnefningar og skal hann vera formaður. Varamenn skulu skipaðir á sama hátt. Skipunartími nefndar skal vera fjögur ár.

Komi upp ágreiningur um hvort ákvæði 7. gr. reglugerðar 1612/68 séu haldin er heimilt að vísa þeim ágreiningi til nefndarinnar, sbr. 1. mgr., sem leitast skal við að leysa þann ágreining. Í þessum tilgangi getur nefndin leitað eftir upplýsingum hjá stofnunum, samtökum eða einstökum fyrirtækjum sem veita nefndinni nauðsynlegar upplýsingar um almenn ráðningar- og starfskjör í atvinnugreinum og fyrirtækjum. Verði sátt eigi komið á með aðilum er heimilt að leita til dómstóla.

Þegar nefndin fjallar um mál sem varðar sérstaklega opinbera starfsmenn er falla undir atvinnu- og búseturéttindi Evrópska efnahagssvæðisins skulu auk fulltrúa skv. 1. mgr. tveir fulltrúar taka sæti í nefndinni. Skal annar þeirra tilnefndur af hlutaðeigandi heildarsamtökum opinberra starfsmanna og hinn af fjármálaráðherra eða Sambandi íslenskra sveitarfélaga eftir því sem við á.

Þegar nefndin fjallar um mál sem varða sérstaklega önnur heildarsamtök launþega eða atvinnurekenda en þau sem kveðið er á um í 1. og 3. mgr. skulu fulltrúar þeirra samtaka taka sæti í nefndinni.

3. gr.

Ráðherra getur með reglugerð gefið nánari fyrirmæli um framkvæmd eftirlits skv. 2. gr.

4. gr.

Lög þessi öðlast gildi um leið og samningurinn um Evrópska efnahagssvæðið öðlast gildi að því er Ísland varðar.

Gjört í Reykjavík, 18. maí 1993.

Davíð Oddsson.

Salome Þorkeldsdóttir.

Þór Vilhjálmsson.

(L. S.)

Jóhanna Sigurðardóttir.

Fylgiskjal.

Ákvæði reglugerðar um frelsi launþega til flutninga innan Evrópska efnahagssvæðisins nr. 1612/68/EBE eins og henni var breytt með reglugerð nr. 312/76/EBE, með þeim breytingum og viðbótum sem leiðir af V. viðauka, bókun 1 við samninginn um Evrópska efnahagssvæðið og öðrum ákvæðum hans.*

* Aðlögun reglugerðarinnar er með fyrirvara um framkvæmd EFTA-ríkjanna á einstökum þáttum hennar, sbr. t.d. d-lið 4. tölul. bókunar 1.

I. HLUTI

ATVINNA OG FJÖLSKYLDUR LAUNÞEGA

I. BÁLKUR

Aðgangur að vinnumarkaði.

1. gr.

1. Sérhver ríkisborgari EES-ríkis skal, óháð búsetu, hafa rétt til að ráða sig til vinnu sem launþegi og rækja það starf á yfirráðasvæði annars EES-ríkis í samræmi við þau ákvæði í lögum eða stjórnslufyrirmælum er taka til atvinnamála ríkisborgara aðildarríkisins.

2. Hann skal m.a. njóta þeirra réttinda að ráða sig til vinnu á yfirráðasvæði annars EES-ríkis með sama forgangsrétti og ríkisborgarar þess ríkis.

2. gr.

Sérhver ríkisborgari EES-ríkis og sérhver vinnuveit-

andi sem rekur starfsemi á yfirráðasvæði EES-ríkis geta skipt á umsóknum og tilboðum um atvinnu og geta komið sér saman um og framkvæmt ráðningarsamninga í samræmi við ákvæði gildandi laga eða stjórnslufyrirmæla án þess að það leiði til nokkurrar mismununar.

3. gr.

1. Samkvæmt þessari reglugerð skulu ákvæði í lögum eða stjórnslufyrirmælum EES-ríkis ekki gilda í þeim tilvikum:

- þar sem þau takmarka umsóknir og framboð á atvinnu, eða rétt erlendra ríkisborgara til að fá og stunda atvinnu eða setja þeim önnur skilyrði en þau sem gilda um þeirra eigin ríkisborgara, eða
- þar sem meginmarkmið eða áhrif þeirra eru að halda ríkisborgurum annarra EES-ríkja frá atvinnu sem til boða stendur, enda þótt það taki ekki til þjóðernis.

Þetta ákvæði á ekki við í þeim tilvikum þar sem tungumálakunnátta skiptir máli vegna eðlis starfsins sem um er að ræða.

2. Þetta skal einkum og sér í lagi ná til þeirra ákvæða eða venju EES-ríkis, samkvæmt fyrstu undirgrein 1. mgr., sem:

- a) mæla fyrir um sérstakar reglur um ráðningar erlendra ríkisborgara;
- b) takmarka eða draga úr auglýsingum í blöðum eða öðrum fjölmiðlum á lausum störfum eða binda þau öðrum skilmálum en þeim sem gilda fyrir atvinnurekendur á yfirráðasvæði aðildarríkisins;
- c) binda aðgang að vinnurmarkaðinum við skráningu á ráðningarskrifstofum eða hindra ráðningu einstakra launþega þegar um er að ræða fólk sem ekki býr á yfirráðasvæði þess aðildarríkis sem í hlut á.

4. gr.

1. Ákvæði í lögum eða stjórnisýslufyrirmælum EES-ríkis sem takmarka fjölda eða hundradshluta erlendra ríkisborgara í fyrirtækjum, starfsgrein eða á tilteknu svæði, eða á landsmælikvarða, skulu ekki gilda um ríkisborgara annarra EES-ríkja.

2. Þegar ívilnun til fyrirtækja í EES-ríki er bundin við ákveðið lágmarkshlutfall innlendra launþega skal litið á ríkisborgara annarra EES-ríkja sem innlenda, samkvæmt ákvæði í tilskipun ráðsins frá 15. október 1963¹⁾.

¹⁾ Stjórn. EB nr. 159, 2. 11. 1963, bls. 2661/63.

5. gr.

Ríkisborgari aðildarríkis sem sækir um atvinnu í öðru EES-ríki skal njóta sömu aðstoðar þar og vinnumiðlun þess ríkis veitir innlendum ríkisborgurum sem eru í atvinnuleit.

6. gr.

1. Ráðning og skráning ríkisborgara eins EES-ríkis í stöðu í öðru EES-ríki skal ekki vera háð neinum skilyrðum er varða heilsufar, sérþekkingu eða annað það sem gerir honum lægra undir höfði í samanburði við innlenda ríkisborgara sem gegna sama starfi í hinu EES-ríkinu.

2. Engu að síður getur ríkisborgari, sem hefur undir höndum persónulegt starfstilboð frá vinnuveitanda í öðru EES-ríki en sínu eigin, þurft að fara í hæfnispróf hafi vinnuveitandinn sett það sem skilyrði með tilboðinu.

II. BÁLKUR

Atvinna og jafnræði við málsmeðferð.

7. gr.

1. Ekki er heimilt að láta launþega, sem er ríkisborgari annars EES-ríkis en þess sem hann starfar í, gjalda þjóðernis síns hvað viðvíkur ráðningar- og vinnuskilyrðum, einkum og sér í lagi hvað varðar launakjör, uppsögn úr starfi og, komi til atvinnu- missis, endurskipun eða endurráðningu.

2. Hann skal njóta sömu félagslegra réttinda og skattaívilnana og innlendir launþegar.

3. Hann skal einnig í krafti sama réttar og með sömu skilyrðum hafa sama aðgang og innlendir launþegar að þjálfun í skólum er tengjast atvinnu- lífinu og endurmenntunarstöðvum.

4. Öll ákvæði í kjarasamningum eða ráðningar- samningum eða öðrum almennum reglugerðum sem varða aðgang að atvinnu og öll önnur starfsskilyrði eða uppsagnarákvæði eru ógild og að engu hafandi að svo miklu leyti sem þau mæla fyrir um eða heimila mismunum launþega sem eru ríkisborgarar annarra EES-ríkja.

8. gr.

Launþegi, sem er ríkisborgari EES-ríkis og starfar á yfirráðasvæði annars EES-ríkis, skal njóta jafnræðis við málsmeðferð hvað varðar aðild að stétt- arfélögum og njóta þess réttar er hún veitir, að með- töldum réttinum til að greiða atkvæði og til að gegna stjórnar- og stjórnunarstörfum fyrir stéttarfélagið¹⁾; það má meina honum að eiga sæti í stjórn nefnda sem lúta ríkisrétti eða að gegna stöðu sem er bundin af ríkisrétti. Enn fremur á hann rétt á að taka sæti í fulltrúaráði launþega við fyrirtæki. Ákvæði þessarar greinar skulu ekki hafa áhrif á lög eða reglugerðir í tilteknum EES-ríkjum sem veita launþegum sem koma frá öðrum EES-ríkjum meiri rétt.

¹⁾ Reglugerð (EBE) nr. 312/76.

9. gr.

1. Launþegi sem er ríkisborgari EES-ríkis og starfar á yfirráðasvæði annars EES-ríkis skal njóta allra sömu réttinda og ívilnana og innlendir launþegar hvað viðvíkur húsnæði, það á einnig við um eignarrétt á húsnæði sem hann þarf á að halda.

2. Slíkur launþegi getur, með sama rétti og inn- lendir ríkisborgarar, látið skrá sig hjá húsnæðis- miðlun á því svæði þar sem hann starfar, fari slík skráning fram, og skal hann njóta viðeigandi ívil- nana og forréttinda.

Hafi fjölskylda hans orðið eftir í landinu sem hann kom frá skal einnig tekið tillit til hennar í þessu sambandi, eins og hún væri búsett á viðkomandi svæði, að því tilskildu að innlendir launþegar njóti svipaðra fríðinda.

III. BÁLKUR Fjölskyldur launþega.

10. gr.

1. Eftirfarandi skulu, óháð þjóðerni þeirra, hafa rétt til að koma sér fyrir hjá launþega sem er ríkisborgari eins EES-ríkis og starfar á yferráðasvæði annars EES-ríkis:

- a) maki hans ásamt afkomendum þeirra sem eru yngri en 21 árs eða eru á þeirra framfæri;
- b) ættmenn launþega og maka hans að feðgatali sem eru á þeirra framfæri.

2. EES-ríkin skulu auðvelda þeim aðstandendum, sem ekki heyra undir ákvæði 1. mgr. en eru á framfæri launþega sem að framan er getið eða hafa búið undir sama þaki í landinu sem hann kom frá, að koma til ríkisins.

3. Að því er varðar 1. og 2. mgr. verður launþeginn að hafa yfir að ráða húsnæði fyrir fjölskyldu sína sem talið er hæfa innlendum launþegum á því svæði þar sem hann hefur ráðið sig til vinnu; þetta ákvæði má hins vegar ekki leiða til þess að launþegum frá öðrum EES-ríkjum sé mismunað á kostnað innlendra launþega.

11. gr.

Í þeim tilvikum þar sem ríkisborgari EES-ríkis hefur ráðið sig til vinnu eða er sjálfstætt starfandi á yferráðasvæði annars EES-ríkis, skulu maki hans og þau barnanna, sem eru yngri en 21 árs eða eru á hans framfæri, hafa rétt til að ráða sig í hvaða vinnu sem er, hvar sem er á yferráðasvæði þess ríkis, jafnvel þó að þau séu ekki ríkisborgarar neins EES-ríkis.

12. gr.

Börn ríkisborgara EES-ríkis, sem er eða hefur verið ráðinn til vinnu á yferráðasvæði annars EES-ríkis, skulu eiga rétt á almennri skólagöngu í því ríki, námsvist og starfsþjálfunarnámskeiðum með sömu skilyrðum og ríkisborgarar þess ríkis, að því tilskildu að börnin búi þar.

EES-ríkin skulu leggja sig fram um að gera þessum börnum kleift að stunda námið við ákjósanlegustu skilyrði.

II. HLUÐI

ATVINNUFRAMBOD OG ATVINNUMSÓKNIR

I. BÁLKUR Samvinna á milli EFTA-ríkja og við fastanefnd EFTA.

13. gr.

1. EFTA-ríkin eða Fastanefnd EFTA skulu stofna til eða í sameiningu gera hverjar þær kannanir á

atvinnutækifærum eða atvinnuleysi sem þau telja nauðsynlegar til að tryggja frelsi launþega til flutninga innan EES.

Aðalvinnumiðlanirnar í EFTA-ríkjunum skulu eiga náð samstarf sín á milli og við fastanefnd EFTA með það að markmiði að hafa samráð um ráðningu í lausar stöður og meðferð atvinnuumsókna innan EES og yfirlit um hverjir hljóta stöður.

2. Í þessu skyni skulu EFTA-ríkin tilnefna sérstakar þjónustuskristofur og ber þeim að skipuleggja þá starfsemi sem að ofan er getið og hafa samráð sín á milli og við fastanefnd EFTA.

EFTA-ríkjunum ber að tilkynna fastanefnd EFTA um allar breytingar sem verða á tilnefningu aðila til slíkrar þjónustu og skal fastanefnd EFTA birta nákvæmar upplýsingar um þær í EES-deild Stjórnartíðinda Evrópubandalagsins.

14. gr.

1. EFTA-ríkin skulu senda fastanefnd EFTA og eftirlitsstofnun EFTA upplýsingar um vandamál sem upp kunna að koma í sambandi við frelsi til flutninga og atvinnumál launþega og nákvæmt yfirlit yfir stöðu og þróun atvinnulífs á tilteknum svæðum og í tilteknum greinum.

2. Í samvinnu við umsjónarnefndina skal fastanefnd EFTA ákvarða hvernig farið skuli með gögnin sem greint er frá í 1. mgr. og hve oft skuli skipst á upplýsingum. Til að meta ástand á vinnumarkaði skulu EFTA-ríkin nota samræmdar viðmiðanir, sem fastanefnd EFTA setur fram í samræmi við störf umsjónarnefndarinnar samkvæmt d-lið 33. gr., að fengnu álit ráðgjafarnefndarinnar.

3. Í samræmi við þær starfsaðferðir, sem fastanefnd EFTA ákveður í samráði við umsjónarnefndina, skal þjónustuskristofa hvers EFTA-ríkis senda til þjónustuskristofa hinna EFTA-ríkjana og til fastanefndar EFTA upplýsingar um lífskjör og vinnuskilyrði og ástand vinnumarkaðar sem líklegar eru til að koma launþegum frá öðrum EFTA-ríkjum að gagni. Upplýsingarnar skal endurskoða reglulega.

Þjónustuskristofurnar í hinum EFTA-ríkjunum skulu tryggja að slíkar upplýsingar séu vel kynntar, m.a. með því að dreifa þeim á meðal videigandi vinnumiðlana og koma þeim á framfæri, með öllum tiltækum ráðum, við þá launþega sem hlut eiga að máli.

II. BÁLKUR Ráðstöfun lausra starfa.

15. gr.

1. Þjónustuskristofa hvers EFTA-ríkis skal senda mánaðarlega hið minnsta skýrslu til þjónustuskristof-

stofa hinna EFTA-ríkjanna og til fastanefndar EFTA sem sýnir eftir starfsgreinum og svæðum:

- a) störf sem ekki hefur verið ráðið í eða ólíklegt er að ráðið verði í með mannafla af innlendum vinnumarkaði;
- b) starfsumsóknir fólks sem hefur lýst sig reiðubúið og hæft til að þiggja launaða vinnu í öðru landi.

Þjónustuskrifstofa hvers EFTA-ríkis skal senda slíkar upplýsingar áfram til hlutaðeigandi vinnumiðlana og vinnumálaskrifstofa.

2. Skýrslunum sem um getur í 1. mgr. skal dreift samkvæmt samræmdu heildarkerfi sem fastanefnd EFTA skal setja upp, í samvinnu við umsjónar-nefndina.

16. gr.

1. Til kynna skal um sérhvert laust starf, sem skráð hefur verið hjá vinnumiðlunum EFTA-ríkis og ekki hefur reynst unnt að ráða í vinnuafli af innlendum vinnumarkaði en manna má innan EES á grundvelli skýrslanna sem getið er í 15. gr., þar til bærum vinnumiðlunum EES-ríkis sem hefur gefið til kynna að það hafi mannafla á lausu í sömu starfsgrein í samræmi við b- eða c-lið 4. tölul. bókunar 1.

2. Vinnumiðlanirnar skulu senda upplýsingar um gildar umsóknir til vinnumiðlana fyrra EFTA-ríkisins í samræmi við b- eða c-lið 4. tölul. bókunar 1. Á 18 daga tímabili frá því að tilkynning hefur borist um laust starf til vinnumiðlana síðara EFTA-ríkisins skulu umsóknirnar lagðar fyrir vinnuveitendur með sama forgangi og innlendir launþegar hafa umfram ríkisborgara frá ríkjum utan EES. Á ofangreindu tímabili skal því aðeins senda tilkynningar um laus störf til ríkja utan EES að EES-ríkið sem í hlut á telji að ekki sé nægilegt vinnuafli að fá innan EES-ríkjanna í viðkomandi störf.

3. Ákvæði 1. mgr. ná ekki til starfa sem hafa verið boðin launþegum frá ríkjum utan EES þegar:

- a) slíkt tilboð er gert ákveðnum launþega og er í eðli sínu sérstakt vegna þess að um er að ræða:
 - i) sérstakar hæfniskröfur eða trúnaðarstarf eða fyrri starfstengsl;
 - ii) fjölskyldutengsl, annaðhvort milli vinnuveitanda og launþegans sem í hlut á, eða milli hins síðarnefnda og launþega sem hefur verið í fastri vinnu við fyrirtækið í eitt ár hið minnsta.

Liðum i) og ii) skal beita í samræmi við ákvæðin sem sett eru í viðaukanum;

b) ráðið er í slík störf úr tiltölulega einsleitum hópi árstíðabundins vinnuafli þar sem að minnsta kosti einum tilteknum aðila hefur verið boðið starf;

c) vinnuveitendur bjóða slík störf launþegum sem búa á svæðum sem liggja sitt hvorum megin við landamæri EES-ríkis og ríkis sem ekki er EES-ríki;

d) vinnuveitendur bjóða skýlaust launþegum frá ríkjum utan EES störf með tilliti til þess að starfsemi fyrirtækisins raskist ekki og vinnumiðlanirnar, sem hafa látið málið til sín taka til að tryggja rétt innlendra launþega eða launþega frá hinum EES-ríkjunum, hafi komist að þeirri niðurstöðu að um réttlætanager ástæður sé að ræða.

17. gr.

1. Þjónustuskrifstofurnar skulu annast framkvæmd ákvæða 16. gr. Hins vegar, að svo miklu leyti sem höfuðstöðvagnar heimila og að svo miklu leyti sem skipulag vinnumiðlana í EFTA-ríki og úthlutunar-aðferðir leyfa:

a) skulu svæðisbundnar vinnumiðlanir EFTA-ríkis:

i) á grundvelli skýrslanna sem getið er í 15. gr. og viðeigandi aðgerðir byggjast á, safna saman og ráðstafa lausum störfum og atvinnuumsóknum;

ii) koma á beinum tengslum við ráðstöfun:

— starfa sem boðin hafa verið tilteknum launþega;

— einstakra atvinnuumsókna sem sendar hafa verið annaðhvort til sérstakra vinnumiðlana eða til vinnuveitanda sem rækir starfsemi á því svæði sem miðlunin nær til;

— starfa til handa árstíðabundnu vinnuafli sem ráða verður eins skjótt og auðið er;

b) skulu vinnumiðlanir, sem ná til svæða sem liggja að landamærum tveggja eða fleiri EFTA-ríkja, skiptast reglulega á gögnum sem varða laus störf og óafgreiddar atvinnuumsóknir á þeirra svæði og, með sama hætti og gert er gagnvart öðrum vinnumiðlunum í löndum þeirra, safna saman og ráðstafa lausum störfum og atvinnuumsóknum;

c) skulu opinberar vinnumiðlanir, sem sérhæfa sig í tilteknum starfsgreinum eða láta sig varða sérstaka hópa fólks, eiga beina samvinnu hver við aðra.

2. EFTA-ríkin sem hlut eiga að máli skulu senda fastanefnd EFTA skrá, sem samráð er haft um, yfir

þær stofnanir sem um getur í 1. mgr.; fastanefnd EFTA skal birta þessa skrá, ásamt þeim breytingum sem kunna að verða á henni, í EES-deild Stjórnartíðinda Evrópubandalagsins.

18. gr.

Ekki er skylt að taka upp þær ráðningaraðferðir sem framkvæmdaraðilar beita og kveðið er á um í samkomulagi sem tvö eða fleiri EES-ríki gera sín á milli.

III. BÁLKUR

Leiðir til að hafa eftirlit með jafnvægi á vinnumarkaðinum.

19. gr.

1. Á grundvelli skýrslu frá fastanefnd EFTA, sem unnin er upp úr upplýsingum frá EFTA-ríkjum, skulu EFTA-ríkin og fastanefnd EFTA kanna sameiginlega tvisvar á ári:

- árangur aðgerða EES við ráðstöfun lausra starfa;
- hve margir ríkisborgarar ríkja utan EES hafa verið ráðnir;
- fyrirsjáanlega þróun á vinnumarkaði og, að svo miklu leyti sem kostur er, tilflutning mannafla innan EES.

2. EES-ríkin skulu ásamt fastanefnd EFTA kanna öll tiltæk ráð til að veita ríkisborgurum EES-ríkjanna forgang þegar ráðið er í lausar stöður til að leitast við að koma á jafnvægi milli framboðs og umsókna um störf innan EES. Þau skulu beita öllum tiltækum ráðum í þessu skyni.

20. gr.

1. Þegar röskun, sem getur stefnt lífskjörum og atvinnutækifærum á tilteknu svæði eða í tiltekinni atvinnugrein í hættu, er fyrir hendi eða fyrirsjáanleg á vinnumarkaði EFTA-ríkis ber því ríki að tilkynna um það til eftirlitsstofnunar EFTA og hinna aðildarríkjanna og veita þeim nánari upplýsingar um málsatvik.

2. EFTA-ríkin og eftirlitsstofnun EFTA skulu grípa til allra tilheyrilegra ráðstafana til að koma slíkum upplýsingum á framfæri innan EES svo að menn sæki ekki um störf á því svæði eða í þeirri atvinnugrein.

3. Með fyrirvara um beitingu sáttmálans og bókana sem honum fylgja geta EFTA-ríkin sem um getur í 1. mgr. farið fram á það við eftirlitsstofnun EFTA að hún lýsi því yfir, til að koma aftur á eðlilegu ástandi á því svæði eða í þeirri atvinnugrein,

að starfsemi ráðningarkerfisins sem kveðið er á um í 15., 16. og 17. gr. skuli felld niður að hluta eða að öllu leyti.

Ekki seinna en tveimur vikum eftir að slík beiðni berst skal eftirlitsstofnun EFTA taka ákvörðun um niðurfellinguna og hve lengi hún skuli standa. Hvaða EFTA-ríki sem er getur farið fram á það við fastanefnd EFTA, þó aðeins innan tveggja vikna, að það ógildi eða breyti slíkri ákvörðun. Fastanefnd EFTA skal bregðast við beiðni af þessu tagi innan tveggja vikna.

4. Hafi slík niðurfelling orðið skulu vinnumiðlanir annarra EES-ríkja, sem hafa gefið til kynna að þær hafi launþega á sínum snærum, ekki grípa til neinna ráðstafana til að manna laus störf sem tilkynning hefur borist um til þeirra beint frá vinnuveitendum í EES-ríkjum sem getið er um í 1. mgr.

IV. BÁLKUR

Evrópska samráðsskrifstofan.¹⁾

21. gr.

Evrópska skrifstofan sem samræmir ráðstafanir vegna atvinnutækifæra og atvinnuumsókna og stofnuð var á vegum framkvæmdastjórnarinnar (í þessari reglugerð nefnd „evrópska samráðsskrifstofan“), skal almennt gegna því hlutverki að miðla upplýsingum um atvinnutækifæri innan bandalagsins. Hún skal einkum bera ábyrgð á öllum formsatriðum er varða þennan málaflokk sem, samkvæmt ákvæðum þessarar reglugerðar, falla undir framkvæmdastjórnina, og ekki síst aðstoða innlendir vinnumiðlanir.

Henni ber að taka saman þær upplýsingar sem um getur í 14. og 15. gr. ásamt niðurstöðum kannana og rannsókna sem gerðar eru samkvæmt 13. gr., í því skyni að varpa ljósi á gagnlegar staðreyndir um fyrirsjáanlega þróun á vinnumarkaði bandalagsins. Slíkum staðreyndum skal komið á framfæri við þjónustuskrifstofur aðildarríkjanna og við ráðgjafar- og umsjónarnefndirnar.

¹⁾ Af hálfu EFTA-ríkjanna skal fastanefnd EFTA sinna þessu hlutverki innan EES.

22. gr.

1. Evrópska samráðsskrifstofan skal einkum sjá um að:

- a) samræma þær aðferðir sem þörf er á til að manna laus störf innan bandalagsins og hafa yfirlit yfir þá flutninga launþega sem af hljótast;
- b) vinna að þessum markmiðum með því að stuðla að því, í samvinnu við umsjónarnefndina, að sambærilegar aðferðir séu notaðar bæði á stjórnunar- og framkvæmdastigi;

c) þegar sérstaka nauðsyn ber til, safna saman í samvinnu við þjónustuskrifstofurnar upplýsingum um laus störf og atvinnuumsóknnum svo að unnt sé að ráðstafa þeim hjá þjónustuskrifstofunum.

2. Henni ber að tilkynna þjónustuskrifstofunum um laus störf og atvinnuumsóknir sem sendar hafa verið beint til framkvæmdastjórnarinnar og fá upplýsingar um viðbrögð við þeim.

23. gr.

Framkvæmdastjórnin getur, í samvinnu við lögbært yfirvald í hverju aðildarríki fyrir sig og í samræmi við þá skilmála og þær aðferðir sem hún skal ákveða á grundvelli álitserðar umsjónarnefndarinnar, skipulagt heimsóknir og verkefni fyrir embættismenn annarra aðildarríkja og einnig framhaldsnámskeið fyrir sérmenntað starfsfólk.

III. HLUTI

NEFNDIR SEM EIGA AÐ TRYGGJA NÁNA SAMVINNU MILLI AÐILDARRÍKJANNA Í MÁLEFNUM ER VARÐA FRJÁLSA FLUTNINGA LAUNÞEGA OG ATVINNUMÁL ÞEIRRA

I. BÁLKUR

Ráðgjafarnefndin.¹⁾

24. gr.

Ráðgjafarnefndin ber ábyrgð á að aðstoða framkvæmdastjórnina við að athuga vafamál sem upp kunna að koma við beitingu sáttmálans og í sambandi við ráðstafanir sem gerðar eru á grundvelli hans og varða frelsi launþega til flutninga og störf þeirra.

¹⁾ Fastanefnd EFTA getur komið á fót undirnefndum til að sinna þessum verkefnum.

25. gr.

Ráðgjafarnefndin ber einkum ábyrgð á að:

- rannsaka mál er varða frjálsa flutninga launþega og atvinnumál innan ramma innlendrar vinnu-málastefnu, með það að leiðarljósi að samræma vinnu-málastefnu aðildarríkjanna á bandalagsgrundvelli og á þann hátt stuðla að aukinni efnahagslegri þróun og jafnvægi á vinnumarkaði;
- gera almenna úttekt á þeim áhrifum sem framkvæmd þessarar reglugerðar og aðrar viðbótar-ráðstafanir hafa;

c) koma til framkvæmdastjórnarinnar rökstuddum tillögum um endurskoðun á þessari reglugerð;

d) láta í té, hvort heldur sem er að beiðni framkvæmdastjórnarinnar eða að eigin frumkvæði, rökstudda álitserð um almenn atriði eða meginreglur, einkum og sér í lagi hvað varðar upplýsingaskipti um þróun mála á vinnumarkaðnum, um flutninga launþega milli aðildarríkja, um áætlanir eða ráðstafanir til eflingar starfsleiðbeiningum eða starfsþjálfun sem er líkleg til að efla frelsi til flutninga og atvinnuskipta, jafnframt um alla þá aðstoð sem launþegar og fjölskyldur þeirra eiga kost á, að meðtalinni félagslegri aðstoð og húsnæðisöflun launþega.

26. gr.

1. Ráðgjafarnefndin skal skipuð sex fulltrúum frá hverju aðildarríki, tveir eru ríkisstjórnarfulltrúar, tveir eru frá launþegasamtökum og tveir frá samtökum vinnuveitenda.

2. Hvert aðildarríki skal tilnefna einn varamann fyrir hvern hóp sem tilgreindur er í 1. mgr.

3. Starfstími fulltrúanna og varamanna þeirra skal vera tvö ár. Heimilt er að endurskipa þá.

Er starfstíminn rennur út skulu bæði aðal- og varamenn sitja þar til aðrir hafa verið skipaðir í þeirra stað eða skipanir þeirra endurnýjaðar.

27. gr.

Ráðið skal skipa bæði aðal- og varamenn í ráðgjafarnefndina og kappkosta, þegar fulltrúar launþegasamtakanna og samtaka vinnuveitenda eru valdir, að þeir komi frá hinum ýmsu geirum efnahagslífsins.

Ráðið skal láta birta til upplýsingar skrá yfir aðal- og varamenn í Stjórnartíðindum Evrópubandalagsins.

28. gr.

Fulltrúi úr framkvæmdastjórninni, eða varamaður hans, skal vera formaður ráðgjafarnefndarinnar. Formaðurinn hefur ekki atkvæðisrétt. Nefndin skal koma saman tvisvar á ári hið minnsta. Formaðurinn kallar hana saman, annaðhvort að eigin frumkvæði eða að beiðni að minnsta kosti þriðjungs nefndarmanna. Framkvæmdastjórnin skal sjá nefndinni fyrir skrifstofuþjónustu.

29. gr.

Formaðurinn getur boðið einstaklingum eða fulltrúum aðila sem hafa viðtæka reynslu af atvinnu- eða flutningsmálum launþega að taka þátt í fundum sem áheyrnarfulltrúar eða sem sérfræðingar. Formaðurinn getur leitað ráða hjá sérfræðingum.

30. gr.

1. Álitsgerð nefndarinnar telst ekki gild nema að minnsta kosti tveir þriðju hlutar fulltrúanna séu viðstaddir.

2. Álitsgerðir skulu vera rökstuddar og þær teljast samþykktar þegar fyrir þeim er hreinn meirihluti gildra atkvæða. Þeim skal fylgja skrifleg greinargerð með álitni minnihlutans, fari hann fram á það.

31. gr.

Ráðgjafarnefndin skal setja sér starfsreglur samkvæmt reglum um málsmeðferð sem skulu taka gildi þegar ráðið, að fengnu álitni framkvæmdastjórnarinnar, hefur gefið samþykki sitt. Gildistaka breytinga sem nefndin kann að gera á þessum starfsreglum skal háð sömu málsmeðferð.

II. BÁLKUR Umsjónarnefndin.¹⁾

32. gr.

Umsjónarnefndin ber ábyrgð á að aðstoða framkvæmdastjórnina við að undirbúa, stuðla að og fylgja eftir öllum formsatriðum og ráðstöfunum sem miða að því að koma þessari reglugerð ásamt viðbótarráðstöfunum í framkvæmd.

¹⁾ Fastanefnd EFTA getur komið á fót undirnefndum til að sinna þessum verkefnum.

33. gr.

Umsjónarnefndin ber einkum ábyrgð á að:

- a) koma á og bæta samvinnu milli þeirra yfirvalda sem hlut eiga að máli í aðildarríkjunum varðandi öll formsatriði í tengslum við frjálsa flutninga launþega og atvinnumál þeirra;
- b) móta aðferðir við skipulag sameiginlegra aðgerða opinberra yfirvalda sem í hlut eiga;
- c) auðvelda söfnun upplýsinga, sem líklegar eru til að koma framkvæmdastjórninni að gagni og sem nota má í þeim könnunum og rannsóknum sem kveðið er á um í þessari reglugerð, og hvetja stjórnsýsluaðila sem málið varðar til að skiptast á upplýsingum og miðla reynslu;
- d) kanna formsatriði er varða samhfæingu viðmiðana sem aðildarríki nota til að meta stöðu vinnumarkaðarins.

34. gr.

1. Umsjónarnefndin skal skipuð fulltrúum ríkisstjórna aðildarríkjanna. Hver ríkisstjórn skal tilnefna í umsjónarnefndina einn af fulltrúum sínum í ráðgjafarnefndinni.

2. Sérhver ríkisstjórn skal tilnefna varamann úr hópi annarra fulltrúa — aðal- eða varamanna — í ráðgjafarnefndina.

35. gr.

Fulltrúi úr framkvæmdastjórninni, eða varamaður hans, skal vera formaður umsjónarnefndarinnar. Formaðurinn hefur ekki atkvæðisrétt. Formaðurinn og meðlimir nefndarinnar geta leitað ráða hjá sérfræðingum.

Framkvæmdastjórnin skal sjá nefndinni fyrir skrifstofuþjónustu.

36. gr.

Tillögur og álitsgerðir umsjónarnefndarinnar skulu berast til framkvæmdastjórnarinnar og skal tilkynna það ráðgjafarnefndinni. Skrifleg greinargerð með álitsgerð einstakra nefndarmanna umsjónarnefndarinnar skal fylgja öllum tillögum og álitsgerðum fari þeir fram á það.

37. gr.

Umsjónarnefndin skal setja sér starfsreglur samkvæmt reglum um málsmeðferð sem skulu taka gildi þegar ráðið, að fengnu álitni framkvæmdastjórnarinnar, hefur gefið samþykki sitt. Gildistaka breytinga sem nefndin kann að gera á þessum starfsreglum skal háð sömu málsmeðferð.

IV. HLUTI

BRÁÐABIRGÐA- OG LOKAÁKVÆÐI

I. BÁLKUR

Bráðabirgðaákvæði.

38. gr.

Þar til fastanefnd EFTA hefur komið á samræmda heildarkerfinu sem greint er frá í 2. mgr. 15. gr. skal samráðsskrifstofan koma með tillögur um leiðir sem líklegar eru til að koma að haldi við að semja og dreifa skýrslunum sem getið er í 1. mgr. 15. gr.

39. gr.

Reglur ráðgjafar- og umsjónarnefndarinnar um málsmeðferð sem eru í gildi við gildistöku þessarar reglugerðar eiga áfram við.

40. gr.

[Gildir ekki.]

41. gr.

[Gildir ekki.]

II. BÁLKUR Lokaákvæði.

42. gr.

1. [1. mgr. gildir ekki.]

Engu að síður skal þessi reglugerð ná til þeirra hópa launþega sem um getur í fyrstu undirgrein og til aðstandenda þeirra, að svo miklu leyti sem réttarstaða þeirra ræðst ekki af ofangreindum sáttmálum eða ráðstöfunum.

2. Reglugerð þessi skal ekki hafa áhrif á ráðstafanir sem gripið er til samkvæmt 29. gr. EES-samningsins.

3. Reglugerð þessi skal ekki hafa áhrif skuldbindingar EES-ríkjanna vegna:

— sérstakra sambanda eða komandi samninga við tiltekin lönd eða yfirráðasvæði utan Evrópu, er byggjast á tengslum milli stofnana sem eru til staðar við gildistöku þessarar reglugerðar, eða

— samninga sem eru í gildi við gildistöku þessarar reglugerðar við tiltekin lönd eða yfirráðasvæði utan Evrópu, er byggjast á tengslum milli stofnana þeirra.

Launþegar frá slíkum löndum eða yfirráðasvæðum sem, í samræmi við þetta ákvæði, stunda vinnu á yfirráðasvæði einhvers þessara EES-ríkja geta ekki borið fyrir sig eða notið ákvæða þessarar reglugerðar á yfirráðasvæðum hinna EES-ríkjanna.

43. gr.

EFTA-ríkin skulu í upplýsingaskyni senda fastanefnd EFTA texta samkomulags, samninga eða samþykktu sem þau hafa gert sín á milli varðandi launþega, á tímabilinu frá undirritun þeirra til gildistöku.

44. gr.

Framkvæmdastjórnin skal gera tilheyrandi ráðstafanir samkvæmt þessari reglugerð svo að hún komist til framkvæmdar. Hún skal í þessu skyni eiga náið samstarf við opinber stjórnvöld í aðildarríkjunum.

45. gr.

Framkvæmdastjórnin skal koma til ráðsins tillögum sem miða að því að afnema, í samræmi við skilmála

sáttmálans, takmarkanir á aðgangi launþega sem eru ríkisborgarar aðildarríkjanna að vinnumarkaðinum, í þeim tilvikum þar sem skortur á gagnkvæmri viðurkenningu á prófskírteinum, vottorðum eða öðrum vitnisburði um formlega menntun og hæfi getur hindrað frelsi launþega til flutninga.

46. gr.

Stjórnsýsluútgjöld nefndanna sem um getur í III. hluta skulu talin með í þeim hluta fjárhagsáætlunar Evrópubandalagsins sem tilheyrir framkvæmdastjórninni.

47. gr.

Reglugerð þessi gildir fyrir yfirráðasvæði aðildarríkjanna og ríkisborgara þeirra, samanber þó 2., 3., 10. og 11. gr.

48. gr.

[Gildir ekki.]

Gjört í Lúxemborg 15. október 1968.

Fyrir hönd ráðsins,
G. SEDATI forseti.

VIÐAUKI

Til skýringar við a-lið 3. mgr. 16. gr.:

- 1) Með orðunum „sérstakar hæfniskröfur“ er átt við æðri eða óvenjulega menntun og hæfi innan verk-sviðs eða starfsgreinar þar sem sérhæfðrar tækniþekkingar er krafist. Þegar um er að ræða árstíðabundið vinnuafli, sem ráðið er í hópum, skal þessi skilgreining gilda um verkstjóra.
- 2) Með orðinu „trúnaðarstarf“ er átt við starf þar sem venjulega er krafist í gistilandinu sérstaks trúnaðartrausts milli vinnuveitanda og launþega.
- 3) Með orðunum „fyrri starfstengsl“ er átt við það þegar vinnuveitandi óskar eftir að ráða til sín launþega sem hefur áður starfað hjá honum á því yfirráðasvæði aðildarríkis í að minnsta kosti tólf mánuði á síðustu fjórum árum.
- 4) Með orðinu „fjölskyldutengsl“ er átt við tengsl vegna hjúskapar eða skyldleika í fyrsta og annan lið á milli vinnuveitanda og launþega og skyldleika í fyrsta lið á milli tveggja launþega.